

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. apríla 2010 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obvinenému **Mgr. T. D.**, pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2 Tov 6/2009, zo dňa 12. mája 2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. T. D. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Banská Bystrica zo dňa 4. novembra 2008, sp. zn. 3 T49/2007, bol býv. kpt. Mgr. T. D. uznaný vinným z trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. a z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1 Tr. zák., účinného do 1. januára 2006, na tom skutkovom základe, že:

1/ dňa 28. apríla 2005 v čase mimo výkonu štátnej služby v Ž. v byte na G. ulici č. X., navádzal M. G., nar. X., bydliskom Ž., ul. G. č. X., aby podvodným konaním získal finančné prostriedky od osôb, ktoré mu on sprostredkuje a od týchto vyberie zálohu za sprostredkovanie elektroniky, ktorú v skutočnosti nezabezpečí, pričom keď M. G. nedvíhal

záujemcom telefóny, následne sa mu telefonicky vyhrážal, že mu rozkope hlavu a že uvidí, ak nebude dvíhať telefóny, čím ho nútil, aby podvodným konaním získal peniaze za účelom vyrovnania si dlhu, ktorý mal voči obžalovanému;

- dňa 28. apríla 2005 v presnejšie nezistenom čase v mieste trvalého bydliska M. G., nar. X., v byte nachádzajúcom sa v Ž., na ul. G. č. X., tomuto predložil dve platobné zmenky, na jednej z nich uviedol ako údaje o dlžníkovi osobné údaje M. G., pričom v zmenke neuviedol žiadnu finančnú sumu a M. G. povedal, že tak koná preto, lebo ak mu nevráti peniaze, ktoré mu dlhuje, alebo ak nebude s ním chcieť spolupracovať, tak na tú zmenku napíše omnoho vyššiu sumu, než akú mu je M. G. dlžný, slovne sa mu vyhrážal, že ak zmenku nepodpíše a nevráti mu peniaze, ktoré mu je dlžný, tak sa postará o to, resp. zabezpečí M. G. maximálny, minimálne desaťročný trest odňatia slobody, čím prinútil M. G. túto zmenku podpísať;

2/ dňa 28. apríla 2005 a následne v presne nezistený deň mesiaca máj 2005 v čase mimo výkonu stálej služby v Ž., v byte na G. ul. č. X., počas návštevy u poškodeného M. G., nar. X., tomuto odcudzil plastový kufrík, občiansky preukaz, kartu poistenca, platobnú kartu VISA, zlatú kartu NAY, poznámkový blok, denný diár na rok 2005, 25 ks CD so softvérom do počítača s hudbou, 12 strunovú gitaru, peňaženku zn. Nico Ricci, kožený zakladač na písomnosti, mobilný telefón značky Samsung, rôzne iné doklady a fotografie, raftingový čln zn. FIH HUNTER, švajčiarsky vreckový nôž a rôzne oblečenie a poškodenej S. N., rod. G., nar. X., bydliskom Ž.G. č. X., odcudzil digitálny fotoaparát zn. OLYMPUS CAMEDIA C-120 v.č. 227256145, čím poškodeným tak spôsobil škodu v celkovej výške 36 380 Sk.

Za to bol odsúdený podľa § 235 ods. 1, § 35 ods. 2 Tr. zák., účinného do 1. januára 2006, k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky, pričom podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák., účinného do 1. januára 2006, súd mu výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený Mgr. T. D. prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie proti výroku o vine a treste. Podstata námietok obvineného smerovala k tomu, že sa nedopustil žalovanej trestnej činnosti. Jeho vzťah s poškodeným bol občiansko-právneho charakteru, a preto to riešil zabezpečením pohľadávky prevzatím založených vecí.

Poškodeného násilím alebo hrozbou násilia k ničomu nenútil. To, že prevzaté veci mal ako zálohu za finančné plnenie dokazuje aj to, že s nimi nenakladal ako s vlastnými, mal ich uložené doma a v prípade vrátenia finančných prostriedkov ich chcel vrátiť. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Trenčíne na podklade podaného odvolania preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku a zistil, že odvolanie obvineného je čiastočne dôvodné. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom, sp. zn. 2 Tov 6/2009, zo dňa 12. mája 2009 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku v bode 2/ napadnutého rozsudku, ako aj celý výrok o treste. Zároveň sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tak, že podľa § 285 písm. b/ Tr. por. obvineného býv. kpt. Mgr. T. D. oslobodil spod obžaloby v bode 2/ a uložil obvinenému podľa § 235 ods. 1 Tr. zák., účinného do 1. januára 2006 pri nezmenenom výroku o vine v bode 1/ rozsudku trest odňatia slobody na 1 (jeden) rok, pričom mu jeho výkon podmienene odložil na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený Mgr. T. D. prostredníctvom obhajcu dovolanie, z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že považuje výpoveď poškodeného za nehodnovernú a účelovú. Podľa jeho názoru mu vina nebola preukázaná bez dôvodných pochybností a súd nesprávne právne posúdil zistený skutok, nakoľko skutok, z ktorého je obvinený, sa nestal. Obvinený v značnej časti odôvodnenia reflektoval viaceré konkrétne skutkové okolnosti. Porušenie jeho práva na obhajobu odôvodnil tým, že jeho súčasťou je aj právo obvineného, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali tak, aby zistili skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Opäť pritom poukázal na osobu poškodeného a jeho výpoveď.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, zo dňa 12. mája 2009, sp. zn. 2 Tov 6/2009, ako aj rozsudok Vojenského obvodového súdu v Banskej Bystrici, zo dňa 4. novembra 2008,

sp. zn. 3 T 49/2007, zrušil a vrátil vec Okresnému súdu v Banskej Bystrici, aby ju tento v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ako odvolacieho súdu. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde v Banskej Bystrici, ako nástupníckom súde po bývalom Vojenskom obvodovom súde v Banskej Bystrici, t.j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda, a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je, že v konaní, ktoré odsudzujúcemu rozhodnutiu predchádzalo bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného

dokazovania. Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmavanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, bez toho aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku odvolacieho súdu.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolací súd preskúmal, či v predmetnom prípade boli zásadným spôsobom porušené obhajobné práva obvineného. Súdne konanie je treba viesť takým spôsobom, aby došlo k zabezpečeniu všetkých základných práv obvineného, osobitne k zabezpečeniu jeho práva na efektívnu obhajobu.

Podľa § 2 ods. 5 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán.

Podľa § 2 ods. 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení

všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Z uvedených dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že výpoveď poškodeného nie je hodnoverným dôkazom, je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. za irelevantnú.

V daných súvislostiach najvyšší súd konštatuje, že nie je možné v postupe orgánov činných v trestnom konaní vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a vojenský obvodový, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. T. D. na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. apríla 2010

**JUDr. Pavol T o m a n , v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Cíсарová